శ్రీమద్భగవద్గీత : 1 వ అధ్యాయం

అర్జున విషాదయోగం

: వ్యాఖ్యాత :

"అభినవ వ్యాస", "జ్ఞానప్రపూర్ణ"

శ్రీ దేవిశెట్టి చలపతిరావు B.Sc[Ag]

వ్యవస్థాపకులు

ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన పీఠం : చిలకలూరిపేట.

Website : WWW.SRICHALAPATHIRAO.COM

Email : care@srichalapathirao.com

Contact : +91 80085 39770 / +91 98862 65225

పూజ్య గురుదేవులు
జ్ఞానప్రపూర్ణ
శ్రీ దేవిశెట్టి చలపతిరావు గారు B.Sc., (Ag)
వ్యవస్థాపకులు : ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానపీఠం, చిలకలూరిపేట
Contact : (Mobile) 80085 39770 / (Land Line) 08647 254716
Email : care@srichalapathirao.com
Visit www.srichalapathirao.com to listen Pravachanas

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. కర్మసిద్ధాంతం 30/-
2. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'భజగోవిందం' 100/-
3. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'తత్త్వబోధ' 200/-
4. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'ఆత్మబోధ' 200/-
5. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'శ్రీ దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం' ... 100/-
6. భగవాన్ శ్రీ రమణమహర్షులవారి 'ఉపదేశసారం' 150/-
7. సదాశివ బ్రహ్మేంద్ర స్వాములవారి 'ఆత్మవిద్యావిలాసం'.. 100/-
8. శ్రీ నారదభక్తి సూత్రములు 200/-
9. శంకరాచార్యులవారి 'వివేకచూడామణి' (8 గ్రంథముల సెట్) 1200/-
10. ఈశావాస్యోపనిషత్తు 100/-
11. కేనోపనిషత్తు 100/-
12. కైవల్యోపనిషత్తు 150/-
13. కఠోపనిషత్తు 350/-
14. ముండకోపనిషత్తు 200/-
15. మాండూక్యోపనిషత్తు 200/-
16. ముక్తికోపనిషత్తు 300/-
17. బ్రహ్మసూత్రములు – 1 .... 200/-
18. బ్రహ్మసూత్రములు – 2 .... 300/-
19. గీతమాలిక 150/-
20. శ్రీమద్భగవద్గీత (18 గ్రంథముల సెట్) 2000/-

మొత్తం 44 గ్రంథములు (postal charges) తో కలిపి – 6,950/-

మావద్ద లభించే అన్ని పుస్తకముల వివరముల కొరకు ఈ క్రింది లింక్(URL) పై క్లిక్ చేయిండి :

http://www.srichalapathirao.com/catalog

PAYTM OR GOOGLEPAY us using : 9538858115

OR **us Using 9538858115**

Pay us through Net Banking :

http://srichalapathirao.com/PDFs/Bank.pdf

మీకు మరేదైనా సందేహం ఉంటే care@srichalapathirao.com కు ఈమెయిల్ పంపగలరు లేదా +91 80085 39770 OR +91 95388 58115 నంబర్ కు ఫోన్ చేయగలరు.

అన్ని పుస్తకములను లేదా కొన్ని పుస్తకములను లేదా గురుముఖతా ప్రవచనములను (వీడియో ప్రవచనముల కొరకు) శ్రవణం చేయుటకు DVD, External Hard Disk లేదా Audio CD, Pen Drive కొరకు ఈ క్రింది లింక్(URL) పై క్లిక్ చేయిండి :

http://www.srichalapathirao.com/catalog

గురుదేవుల పరిచయము

శ్రీ దేవిశెట్టి చలపతిరావుగారు 1946 సెప్టెంబర్ 12వ తేదీన గుంటూరు జిల్లా తుర్లపాడు గ్రామంలో జన్మించారు. తండ్రి వీరరాఘవయ్య, తల్లి పుల్లమ్మ. వీరి నివాసం చిలకలూరిపేట. ప్రాధమికవిద్య తుర్లపాడు గ్రామంలోను, ఉన్నత విద్య చిలకలూరిపేటలోను అభ్యసించి, బాపట్ల వ్యవసాయకళాశాల నుండి B.Sc. (Ag.) ప్రధమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులయ్యారు.

పూవు పుట్టగానే పరిమళిస్తుందనే నానుడి ప్రకారం 4 సంవత్సరాల వయస్సు నుండి 8 సంవత్సరాల వయస్సు వరకు వీరి నోటి నుండి ఏ వాక్కు వస్తే అలాగే జరిగేది. పూర్వజన్మ సంస్కారం వల్ల వీరు 12 సంవత్సరాల వయస్సు నుండే రామాయణ, భారత, భాగవత గ్రంధాలను, పురాణాలు - ప్రబంధాలను అధ్యయనం చేయటం ప్రారంభించారు. ప్రత్యేకంగా మహాభారతంపై విశేషమైన ఆసక్తి కలిగి, 20 సంవత్సరాలకుపైగా ఆంధ్రమహాభారతం, సంస్కృతమహాభారత గ్రంధాలపై తీవ్ర పరిశోధనలు గావించి, చిలకలూరిపేటలో 1988 నుండి 1992 వరకు ధారావాహిక ప్రవచనములు చేసి, శ్రోతల ప్రశ్నలకు అప్పటికప్పుడే జవాబులిస్తూ వారికి సందేహనివృత్తి గావించారు.

1990 నుండి చిలకలూరిపేట చిన్మయమిషన్ కార్యదర్శిగా అనేక ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలను, హోమాలను, పూజలను, గీతాజ్ఞానయజ్ఞాలను, సత్సంగాన్ని నిర్వహించారు. 1994 లో "ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానపీఠాన్ని" స్థాపించి, ప్రసన్న బండ్లమాంబ శ్రీ రాజమాతాదేవి వారిచే ప్రారంభింపజేశారు. అప్పటి నుండి

ప్రతిరోజూ సత్సంగము, ప్రతినెల గీతాపారాయణలతోబాటు శ్రీకృష్ణ జన్మాష్టమి, గీతాజయంతి, శంకరాచార్యజయంతి, రమణమహర్షి జయంతి, ఆషాఢ - కార్తీక - మాఘ - వైశాఖ పౌర్ణమిల యందు ఆధ్యాత్మిక సదస్సులు, జన్మదినోత్సవం, విజ్ఞానయాత్రలు, వనసమారాధనలు, ధ్యానతరగతులు, వార్షికోత్సవం మొదలగు అనేక కార్యక్రమాలను జరుపుకొనుటలోను, నిరంతర జప, ధ్యాన, ఆత్మవిచారణ, సాక్షీభావన, బ్రహ్మనిష్ఠ మౌ||న సాధనలతో, పూర్తి ఆధ్యాత్మిక జీవితాలను గడుపుటలోను, మాకు సదా మార్గదర్శకులుగా ఉండి మా వెన్నుతట్టి, చేయిపట్టి ముందుకు నడిపిస్తున్న కర్మయోగులు, జ్ఞాన ప్రపూర్ణులు మా గురుదేవులు.

భగవంతుడు నిర్దేశించినబాటలో పయనిస్తూ, తనలో నిక్షిప్తమైయున్న ఆధ్యాత్మికజ్ఞానాన్ని పదిమందికీ పంచాలనే సంకల్పంతో 1996 నుండి వివిధ పట్టణాలలో ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానయజ్ఞముల ద్వారా భగవద్గీత, ప్రకరణ గ్రంథాలైన శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి భజగోవిందం, తత్త్వబోధ, ఆత్మబోధ, అద్వైతసారం, వివేకచూడామణి, శ్రీదక్షిణామూర్తిస్తోత్రం, అపరోక్షానుభూతి, శ్రీ సదాశివబ్రహ్మేంద్ర స్వాములవారి ఆత్మవిద్యావిలాసం, శంభునటనం, భగవాన్ శ్రీ రమణమహర్షుల వారి ఉపదేశసారం, నారదభక్తిసూత్రములు, బ్రహ్మసూత్రములు, ఇంకా రామాయణ, భారత, భాగవతములు, అలాగే ఈశ, కేన, కఠ, ముండక, మాండూక్య, కైవల్య, తైత్తిరీయ, సూర్య, మొదలగు 108 ఉపనిషత్తులపైనను ప్రవచనములుచేస్తూ జ్ఞాన సుగంధాలను నలువైపుల ప్రసరింపజేస్తున్నారు. ఇప్పటివరకు చిలకలూరిపేట,

విజయవాడ థర్మల్ పవర్ స్టేషన్, రాయలసీమ థర్మల్ పవర్ ప్రాజెక్ట్, వినుకొండ, శ్రీశైలం, కాశీ, తిరువణ్ణామలై, నెల్లూరు, బాపట్ల మొదలగుచోట్ల 230 ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానయజ్ఞములను చేశారు. 1998 లో వి.టి.పి.యస్. ఎ.కాలనీ యందు 108 హోమకుండాలతో వాసుదేవ మహాయజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు.

1993లో భగవద్గీత ముగింపు సందర్భంగా, 2001లో వివేకచూడామణి ప్రవచనముల ముగింపు సందర్భంగా చిలకలూరిపేట లోను; 1999లో భగవద్గీత ప్రవచనముల ముగింపుసందర్భంగా, 2002లో వివేకచూడామణి ప్రవచనముల ముగింపుసందర్భంగా వి.టి.పి.యస్.లోను శిష్యులందరూ గురుదేవులను ఘనంగా సన్మానించారు. 2006లో 100 జ్ఞానయజ్ఞాలు పూర్తిగావించిన సందర్భంగా శిష్యులందరూ కలసి 'జ్ఞానప్రపూర్ణ' బిరుదుతోను, 2011లో మహాభారత పరిశోధనలో గురుదేవుల కృషికి 'అభినవ వ్యాస' బిరుదుతోను గురుదేవులను సత్కరించటం జరిగింది.

1994లో సామాన్యులకు కూడా వేదాంత విషయాలు సులభంగా అర్థమయ్యేరీతిలో గురుదేవులు 'కర్మసిద్ధాంతం' అనే చిన్న గ్రంధాన్ని రచించి ప్రచురింపజేశారు. తిరిగి 2002లోను, 2008లోను, 2009లోను పునర్ముద్రణ జరిగింది. 1998లో శుక్లయజుర్వేదము నందలి 'ఈశావాస్యోపనిషత్తు' పై అందరికి అర్థమయ్యే విధంగా సరళమైన, వాడుకభాషలో విపులమైన వ్యాఖ్యను వ్రాసి ప్రచురింపజేశారు. 1999లో శంకరాచార్యుల వారి 'భజగోవిందం' పై అందరికీ అతి సులభంగా అర్థమయ్యే విధంగా,

ఎంతో వివరంగా, వ్యాఖ్యను వ్రాసి ప్రచురింపజేశారు. తిరిగి 2009లో ద్వితీయ ముద్రణ జరిగింది.

'భగవద్గీత' అనగానే "అమ్మో! అది మనలాంటి సామాన్యులకు కాదు" అనుకొనేవారు "భగవద్గీతను ఇంత తేలికగా అర్థం చేసుకోగలమా?" అనుకొనేటట్లు ప్రవచనములు చేస్తున్న గురుదేవులు 2011లో 1, 2 అధ్యాయములను ప్రచురింపచేశారు. 2012లో భగవాన్ రమణమహర్షుల "ఉపదేశసారము" నకు, సామవేదం నుండి గ్రహించబడిన 'కేనోపనిషత్తు'కు విపులమైన వ్యాఖ్యను వ్రాసి ప్రచురింపచేశారు. ఇవిగాక 'శ్రీ నారదభక్తిసూత్రాలు', శంకరాచార్యుల వారి 'ఆత్మబోధ', 'శ్రీ దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం' పై ఎంతో వివరణాత్మకంగా, సోదాహరణంగా, విపులమైన వ్యాఖ్యను వ్రాసి ప్రచురింపచేశారు. 2013లో శ్రీ సదాశివబ్రహ్మేంద్రసరస్వతి స్వామి వారి 'ఆత్మవిద్యావిలాసం', భగవద్గీత 3, 4, 5 అధ్యాయములను ప్రచురింపచేశారు. 2015 లో ముండకోపనిషత్తు, కఠోపనిషత్తు, మాండూక్యోపనిషత్తు, భగవద్గీత 6 నుండి 18 అధ్యాయములు ప్రచురింపజేశారు. 2017 లో బ్రహ్మసూత్రములపై వ్యాఖ్యను ప్రచురింపజేశారు. 2019 లో వివేకచూడామణిపై 8 భాగాలుగాను, తత్త్వబోధను, ముక్తికోపనిషత్తును ప్రచురింపచేశారు.

ఇవిగాక విజయవాడ నుండి వెలువడే ధ్యానమాలిక మాసపత్రికలో 2008 నుండి భగవద్గీతను, 2009 నుండి మహాభారతమును ధారావాహికంగా ప్రచురిస్తున్నారు. ఇక దేశవిదేశాలలోనున్న తెలుగువారు ఈ జ్ఞానాన్ని గ్రహించటానికి వీలుగా www.srichalapathirao.com పేరుతో ఒక వెబ్సైట్ ను

ప్రారంభించటం జరిగింది. దీని ద్వారా ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానపీఠం కార్యక్రమాలను, గురుదేవుల ప్రవచనాలను, గురుదేవుల వివిధ రచనలను, భజనలు, కీర్తనలను వినవచ్చును, చదువవచ్చును, ఇక వివిధ గ్రంథాలపై గురుదేవుల ప్రవచనములను CD.ల రూపంలోను, వీడియో DVD ల ద్వారా, Book రూపంలోను, PEN Drive, External Hard Disk ద్వారా అందిస్తున్నారు.

ముందుముందు మోక్షమార్గంలో పయనించే ఎందరికో మార్గ నిర్దేశనం చేయగల ఎన్నో గ్రంథాలు ముముక్షుజనావళిని తరింపజేయుటకు అందుబాటులోనికి రావాలని, అందుకు త్యాగధనులైన భక్తులు, సాధకులు, మోక్షార్థులు ముందుకు రాగలరని భగవంతుని మనసారా ప్రార్థిస్తున్నాను.

జ్ఞాన సూర్యునిలా ప్రకాశిస్తూ, నిస్వార్థంగా తన సేవలను అందిస్తున్న కర్మయోగి, సనాతనమైన వైదికధర్మాన్ని ప్రచారంచేస్తూ, మాకు మార్గదర్శకులైన భగవంతుని ముద్దుబిడ్డ మా గురుదేవులను పరిచయం చేసే భాగ్యం నాకు కలిగించినందులకు భగవంతునికి శతసహస్రవందనములు సమర్పించుకుంటున్నాను.

- శ్రీమతి రావూరి అన్నపూర్ణ,

అధ్యక్షులు,

ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన పీఠం, చిలకలూరిపేట.

: తొలిపలుకు :

ఈ లోకంలో ప్రతి మానవుడు సుఖాన్నే కోరుకుంటాడు. ఎంత తెలివి తక్కువ వాడు కూడా దుఃఖాన్ని కోరుకోడు. కోరకపోయినా పూర్వజన్మ కర్మల ఫలితంగా రావలసిన సమయంలో దుఃఖాలు వస్తూనే ఉంటాయి. అలా వచ్చినప్పుడు ఈ దుఃఖం ఎప్పుడు పోతుందా? తిరిగి ఎప్పుడు సుఖం వస్తుందా? అని ఎదురు చూస్తాడు. ఎదురు చూడటమే కాదు. ఆ సుఖంకోసం ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తాడు. డబ్బు సంపాదిస్తాడు, వస్తువులు తెచ్చుకుంటాడు. ఇతరుల సాయం అర్థిస్తాడు. అనేక వస్తువులు కనిపెడుతుంటాడు, తన వృత్తిని మారుస్తాడు, వ్యాపారాన్ని మారుస్తాడు, ఉద్యోగాన్ని మారుస్తాడు, ఉన్న ఊరిని మారుస్తాడు, తన దేశాన్ని కూడా వదిలి విదేశాలకెళతాడు, పెద్దవాళ్ళతో స్నేహం చేస్తాడు, శారీరకంగా, మానసికంగా ఎంతో శ్రమిస్తాడు - ఇలా ఎన్నో, ఎన్నెన్నో చేస్తాడు. వీటి ఫలితంగా దుఃఖాలు పోవచ్చు, సుఖాలు రావచ్చు. కాని ఆ సుఖాలు శాశ్వతంగా ఉండటం లేదు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆ సుఖాలు దూరమై, మళ్ళీ దుఃఖాలు దరిచేరతాయి. అంటే ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా, ఎంత కష్టపడ్డా మానవుడు తాను కోరుకున్న సుఖాన్ని, ఆనందాన్ని పొందలేకపోతున్నాడు. ఎందువల్ల ? తాను కోరుకొనేది శాశ్వత ఆనందమే గాని, తాత్కాలిక ఆనందం కాదు. ఎప్పుడూ ఉండే సుఖం - ఎప్పుడూ ఉండే ఆనందమే కావాలి. అప్పుడే తపన తీరేది, అన్వేషణ ఆగేది.

అట్టి శాశ్వత ఆనందం, నిత్యసుఖం ఎన్ని వస్తువులు సంపాదించినా, ఎందరు వ్యక్తులను దరిచేర్చుకున్నా, ఎన్ని

పరిస్థితులను, స్థితులను మారుస్తున్నా రావటం లేదు. అనిత్యమైన సుఖమే వస్తున్నది ఎందువల్ల?

మనం కోరుకొనేది నిత్యసుఖాన్ని, కాని పట్టుకొనేది అనిత్య వస్తువులను. అనిత్య వస్తువులు అనిత్యమైన సుఖాన్నే ఇస్తాయిగాని నిత్యసుఖాన్ని ఇవ్వలేవు. నిత్యవస్తువు మాత్రమే నిత్యసుఖాన్నిస్తుంది. మరేమిటి ఆ నిత్యవస్తువు ? "**నిత్యవస్త్వేకం బ్రహ్మ తద్వ్యతిరిక్తం సర్వమనిత్యం**"- నిత్యవస్తువు ఏకమైన పరమాత్మ మాత్రమే. పరమాత్మకన్న వేరైన సమస్తమూ అనిత్యమే - అని శంకరాచార్యులవారు '**తత్త్వబోధ**' అనే ప్రకరణ గ్రంధంలో తెలియజేశారు.

కనుక ప్రతిమానవుడు నిత్యమైన పరమాత్మను మాత్రమే పట్టుకోవాలి. అలా పట్టుకోవాలంటే అనిత్య వస్తువులు, విషయాలు, భోగాలు మొదలైన వాటి పట్టు నుండి విడిపించుకోవాలి. ఈ అనిత్య వస్తువుల పట్టు నుండి విడిపించుకొని శాశ్వతమైన పరమాత్మను ఆశ్రయించి, పరమాత్మతో ఇక్యమై పోవుటకే మనకు ఈ మానవజన్మ వచ్చింది. ఈ మానవ జన్మలోనే దీనిని సాధించాలి. అలా సాధిస్తేనే ఈ జన్మసార్ధకం. సాధించలేనిచో ఈ జన్మ వ్యర్ధం.

మరి ఎలా సాధించటం? ఎలా ప్రాపంచికవిషయ వ్యామోహాన్ని వదలటం? ఎలా పరమాత్మను తెలుసుకొని, ఆశ్రయించి, అందుకోవటం? ఎలా సమస్త దుఃఖాల నుండి శాశ్వతంగా నివృత్తి చెంది అనంతమైన, అఖండమైన, దుఃఖ రహితమైన శాశ్వత ఆనందాన్ని పొందటం? ఈ అన్ని సందేహాలకు ఖచ్చితమైన సమాధానమే **భగవద్గీత**.

భగవద్గీత సర్వ ఉపనిషత్తుల సారం, యోగ శాస్త్రం, బ్రహ్మ విద్యా ప్రతిపాదిత గ్రంధం. ఇది మోక్ష శాస్త్రం. అన్ని వేదాల, ఉపనిషత్తుల, సమన్వయ శాస్త్రం. అన్ని శాస్త్రాలను, సిద్ధంతాలను మధించి వెలికి తీసిన సార సంగ్రహం. ఒక్క హిందూమతానికేగాక, అన్ని మత సాంప్రదాయాలకు సబంధించిన ప్రధాన సూత్రాలను, ధర్మాలను క్రోడీకరించిన సర్వ ధర్మ సమన్వయ క్షేత్రం ఇది. అందుకే దీనిని విశ్వమత గ్రంధం అన్నారు. ప్రపంచంలోని 42 భాషలలోనికి అనువదించబడి, 125 దేశాలలో పరిచయమున్న అద్భుత గ్రంధం భగవద్గీత. అన్ని కాలాలలోని, అన్ని దేశాలలోని మానవులందరి జీవిత సాఫల్యానికి కావలసిన సమస్త విషయాలను తెలియజేసిన సమగ్ర గ్రంధరాజం భగవద్గీత. ఎందరో మహాత్ములు, మహానుభావులు, ఆచార్యులు, పీఠాధిపతులు, స్వామీజీలు ఈ గీతాసాగరంలో మునిగి, అనర్ఘమైన రత్నాలను చేజిక్కించుకొని వాటిని సామాన్య మానవులకు పంచుతూనే ఉన్నారు.

మానవుని మాధవునిగా, నరుని నారాయణునిగా, జీవుని దేవునిగా తీర్చిదిద్దటానికి కావలసిన కర్మయోగము, ధ్యాన యోగము, భక్తియోగము, జ్ఞానయోగము అనే అన్ని యోగాలను, అన్ని ఉపాయాలను, మార్గాలను తెలియజెప్పిన అద్భుత గ్రంధం భగవద్గీత. వేదాలలోని కర్మకాండ, ఉపాసనాకాండ, జ్ఞానకాండలను - **కర్మషట్కం, భక్తిషట్కం, జ్ఞానషట్కం** - అనే 3 షట్కాలుగా - 18 అధ్యాయాలుగా భగవద్గీతలో వివరించటం జరిగింది. ఇది ఒక సమగ్ర ఆధ్యాత్మిక గ్రంధం అనుటలో అతిశయోక్తి ఏమాత్రం లేదు.

గీతకు ఇంతటి ప్రశస్తి రావటానికి కారణం ఏమిటి ? మానవుని యొక్క దుఃఖాన్ని - శోకాన్ని సంపూర్ణంగా నివృత్తి చేయటము గీత యొక్క పరమోద్దేశం కావటమే.

"**అశోచ్యానన్వ శోచస్త్వం**"(2-11) అంటూ గీతా జ్ఞాన బోధను ప్రారంభించిన భగవానుడు "**మోక్ష ఇష్యామి మాశుచః...**" (18-66) అంటూ తన బోధను ముగించాడు. '**అశోచ్యా**' అనే పదంతో ప్రారంభించి '**మాశుచః**' అనే పదంతో ముగించాడు. అంటే శోకంతో ప్రారంభమై శోకంతో ముగిసింది బోధ. ఇలా చేయటంలో ఒక స్వారస్యం ఉంది. ఒక సూచన ఉంది. అదేమిటంటే - ఈ రెండు శోకాల మధ్యనున్న శ్లోకాలు మానవుడిలోని శోకాన్ని పూర్తిగా నివృత్తిచేసి, నిరతిశయ ఆనందాన్ని ప్రాప్తింపజేస్తాయి - అని. అంతేగాదు అసలు భగవద్గీతలోని మొదటి అధ్యాయం అర్జున విషాదయోగం. అంటే దుఃఖంలో ఉన్న మానవుని దుఃఖనివృత్తే గీతలోని ప్రధాన వస్తువు. మరి దుఃఖంలేని, విషాదంలేని మానవుడెవరుంటారు ? అందుకే గీతకు ఇంతటి ప్రశస్తి. అందుకే మహాత్మాగాంధీ "నాకెప్పుడు ఏ సంశయం కలిగినా, ఏ సమస్య ఎదురైనా భగవద్గీతలోని ఏదో ఒక పేజీ తెరచి చూస్తాను. అందులోని శ్లోకాలను అవగాహన చేసుకోవటంతో నా సమస్యకు పరిష్కారం లభిస్తుంది" అని తెలియజేశారు.

భగవన్నిర్మితమై, బ్రహ్మావిద్యా ప్రతిపాదితమై, సర్వ ఉపనిషత్తులసారమై, సర్వయోగ సమన్వయమై, సర్వశాస్త్ర సారభూతమై, సర్వమత సమన్వయమై, సర్వకాలాలకు తగినదై సర్వమానవాళి జీవిత సార్థక్యానికి మార్గం చూపగలిగినదైన

భగవద్గీతను ఎన్ని సార్లు చదివినా, ఎన్నిసార్లు విన్నా, అమృత పానం వలే తనివి తీరేది కాదు.

అట్టి భగవద్గీతను సవివరంగా, సరళమైన భాషలో, సులభంగా అర్ధమయ్యేరీతిలో, ఆచరణకు అనువుగా తెలుసుకొని, ఇందులోని 18 అధ్యాయాలను 18 మెట్లుగా చేసికొని విషాదయోగం నుండి ఒక్కొక్క మెట్టు ఎక్కుతూ మోక్ష సన్యాసయోగం వరకు ప్రయాణించి, మానవ జీవిత పరమ లక్ష్యమైన మోక్షసామ్రాజ్యాన్ని చేరుకొని శాశ్వత ఆనందాన్ని, బ్రహ్మానందాన్ని పొంది మానవ జీవితాన్ని సార్ధకము చేసికొందుముగాక!

- వ్యాఖ్యాత

శ్రీమద్భగవద్గీత : మొదటి అధ్యాయం

అర్జున విషాదయోగం

ఈ అధ్యాయమే భగవద్గీత అనే 17 అంతస్తుల భవనానికి పునాది. పునాది గట్టిగా ఉంటేనే దానిపై నిర్మించిన భవనం 10 కాలాలపాటు నిలిచి ఉంటుంది. మరి ఈ భగవద్గీతా భవనం ఇప్పటికి 5 వేల సంవత్సరాల నుండి చెక్కు చెదరకుండా నిలిచి ఉన్నది. ఇంకా లక్షల, కోట్ల సంవత్సరాలైనా అలాగే నిలిచి ఉంటుంది. దానికి కారణం పునాది గట్టితనమే.

భగవద్గీతలో అనేక యోగాలున్నాయి. సాంఖ్య, కర్మ, జ్ఞాన, కర్మ సన్యాస, విజ్ఞాన, అక్షర పరబ్రహ్మ, భక్తి, పురుషోత్తమ ప్రాప్తి ... అంటూ ఎన్నో యోగాలున్నాయి. అన్నిటికి ముందు ప్రథమ స్థానంలో విషాదయోగం ఉన్నది. విషాదం అంటే ఏడుపు. యోగం అంటే జీవుడికి దేవుడితో కలయిక. ఇదేమిటండీ! విషాదం కూడా ఒక యోగమేనా? అని చాలామందికి సందేహం ఉండవచ్చు.

జీవుడు దేవుడు కావాలంటే విషాదం ఎంతో అవసరం. ఎన్నో సుత్తిదెబ్బలు తిన్న తర్వాతనే ఒక బండరాయి విగ్రహంగా మారి పూజలందుకొంటున్నది. ఎన్నో రంపపుకోతలను అనుభవించిన తర్వాతనే కొయ్య - మంచంగా మారి, మనకు సుఖ నిద్రనిస్తున్నది. ఎంతోసేపు అగ్ని మీద కాలి, ఉడికిన తర్వాతనే బియ్యం అన్నమై మనకు ఆహారంగా ఆకలి తీరుస్తున్నది. అలాగే ఎంతో విషాదం అనుభవించిన తర్వాతనే, ఎన్నో కఠిన పరీక్షలకు తట్టుకొని నిలిచిన తర్వాతనే ముడిసరుకు వంటి మానవుడు మాధవుడయ్యేది. కనుక

విషాదం లేకుండా యోగం సిద్ధించదు. ఏ కష్టం లేకుండా ఫలితం సిద్ధించదు.

ఇది అర్జున విషాదయోగం. సామాన్యంగా లోకంలో అందరి ఏడుపూ రోగం అవుతుంది. కాని అర్జునుని ఏడుపు మాత్రం యోగం అయి కూర్చుంది. ఏమిటీ ఏడుపుల్లో ఉన్న తేడా?

లోకంలో ఎవరైనా సరే ఎందుకేడుస్తారు? భార్యకోసమో, భర్త కోసమో, బిడ్డలకోసమో, డబ్బుకోసమో, అధికారం కోసమో, పదవుల కోసమో, ఉద్యోగం కోసమో, సుఖ సంతోషాల కోసమో, భోగాల కోసమో, ఇళ్ళువాకిళ్ళ కోసమో, పెళ్ళికోసమో, ఆరోగ్యం కోసమో, మనశ్శాంతి కోసమో లేక ఇతరులు పచ్చగా ఉన్నారే అనో - ఇలా ఏదో ఒక కారణంతో ఏడుస్తారు. లోకంలో ప్రతివాడూ ఏదో ఒకరోజు, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు గట్టిగానో, గుట్టుగానో ఏడుస్తూనే ఉంటాడు. ఐతే ఈ ఏడుపులన్నీ చివరికి రోగాలై కూర్చుంటాయి. కాని అర్జునుని ఏడుపు ఇలాంటిది కాదు. అతడు సిరిసంపదల కోసమో, భోగభాగ్యాలకోసమో, రాజ్యంకోసమో, శతృవులు పచ్చగా ఉన్నారనో ఏడవలేదు. మరి దేనికి ఏడ్చాడు? కర్తవ్యం తెలియక ఏడ్చాడు. జ్ఞానం కోసం ఏడ్చాడు. జన్మ సార్థక్యం కోసం ఏడ్చాడు. పైగా భగవంతుని ముందు పెట్టుకొని ఏడ్చాడు. అందుకే అర్జునుని ఏడుపు యోగమై కూర్చుంది.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస కాళీమాత విగ్రహం ముందు రోజూ ఏడ్చేవాడు. తల్లీ! రోజులకు రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. నా గతేమిటి? ఎప్పుడు నీ దర్శన భాగ్యం? - అని. అందుకే ఆయన పరమహంస అయ్యాడు. అర్జునుడు జగద్గురువైన శ్రీకృష్ణుని ముందు వలవలా

ఏడ్చాడు. సిగ్గు పడకుండా ఏడ్చాడు. అంతటి మహావీరుడు ఒక అబలలా ఏడ్చాడు. అందుకే పరమాత్మ కరిగిపోయాడు. వెన్ను తట్టాడు. సమస్త వేదవేదాంగ రహస్యాలను, యోగమార్గాలను, బ్రహ్మవిద్యనూ బోధించాడు. దానితో "నష్టమోహః స్మృతిర్లబ్ధా" - 'నా అజ్ఞానం - ఏడుపు పోయింది. దారి తెలిసింది' అన్నాడు అర్జునుడు. కనుక ఎక్కడ ఏడవాలో, ఎవరి దగ్గర ఏడవాలో తెలుసుకొని ఏడవాలి. అప్పుడే కావలసినదాన్ని పొందగలుగుతారు. అమ్మ దగ్గర ఏడిస్తే దగ్గరకు తీసుకొని ఆదరిస్తుంది. తిండి పెడుతుంది. నాన్న దగ్గర ఏడిస్తే కావలసిన పుస్తకాలు, దుస్తులు కొనిపెడతాడు. కాని ఎవరి దగ్గర పడితే వారి దగ్గర అడ్డదిడ్డంగా ఏడిస్తే మొట్టికాయలే. కనుక ఏడవటంలో కూడా తెలివి ఉండాలి, ఉపాయం ఉండాలి. అర్జునుని లాగా తెలివిగా, ఎవరి దగ్గర, ఎలా ఏడవాలో తెలుసుకొని ఏడవాలి. ఎందుకు ఏడవాలో అందుకే ఏడవాలి. "అయ్యో! నాకసలు అలా ఏడవటం చేతకాదండీ!" అంటూ నవ్వుతూ, హొయలు పోతూ చెప్పకూడదు. నిజంగా అలా ఏడవటం ఒకవేళ చేతగాకపోతే "అర్జునుని లాగా ఏడవటం చేతగాకపోయెనే" అనైనా ఏడవాలి. శ్రీకృష్ణుని గురువుగా జేసుకొని జ్ఞానబోధ వినే ముందు అర్జునుని గురువుగా జేసుకొని ఏడవటం నేర్చుకోవాలి. ఏడుపు గొప్పయోగం. విషాదం గొప్పయోగం గనుకనే అర్జున విషాదయోగంతో భగవద్గీత ప్రారంభమైంది.

సామాన్యంగా లోకంలో ఎవరైనా సుఖాన్నే కోరుకుంటారు. దుఃఖాన్ని, విషాదాన్ని ఎవరూ కోరుకోరు. పైగా దుఃఖాన్ని శత్రువుగా భావిస్తారు. కాని జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే మనిషికి మేలు చేసేది,

ఉన్నతంగా నిలబెట్టేది దుఃఖమే. సుఖం వల్ల మనిషి మత్తులో పడిపోతాడు. భోగాలవైపు పరుగుతీసి భగవంతునికి దూరమవుతాడు. కాని దుఃఖమో! కష్టాలను సహించటం నేర్పుతుంది, కర్తవ్యాన్ని తెలియజేస్తుంది, భగవంతుని గుర్తుచేస్తుంది, భగవంతుని దగ్గరకు చేరుస్తుంది. గజేంద్రుడికి సుఖంలో భగవంతుడు గుర్తుకు రాలేదు. దుఖంలోనే గుర్తు వచ్చాడు. అందువల్ల దుఃఖమే మంచిదని, మానవునికి శ్రేయస్సును కలిగిస్తుందని మహాత్ములు తెలియజేస్తుంటారు. శ్రీరాముడు తనకు కలిగిన దుఃఖాన్ని చిరునవ్వుతో స్వీకరించాడు. ఎవ్వరినీ నిందించలేదు. స్థిర చిత్తంతో ఆ దుఃఖాన్ని అనుభవించాడు. అందుకే ఆయన భగవంతుడయ్యాడు. కాదని ఎదురు తిరిగితే ఒక రాజుగా మిగిలిపోయేవాడు.

ధర్మరాజు మాయాజూదంలో సర్వం కోల్పోయాడు. తమ్ములతో సహా కౌరవులకు దాసుడయ్యాడు. కళ్ళెదుటే కట్టుకున్న భార్యకు ఘోర అవమానం జరుగుతున్నా చలించలేదు. ధర్మం తప్పలేదు. అనేక క్లేశాలనుభవించాడు. అందుకే విజయాన్ని సాధించాడు. మహాత్ములు విషాదానికి భయపడరు. ఎన్ని కష్టాలు కలిగినా హరిశ్చంద్రుడు మాట తప్పలేదు. చిరయశస్సు నార్జించాడు.

కైక దశరథుణ్ణి రెండు వరాలు కోరి శ్రీరాముని అడవుల పాలు చేసింది. ఆమెను అందరూ తిట్టిపోస్తారు. చివరకు కన్న కొడుకు కూడా కత్తినెత్తాడు. కాని ఆమె ఆ పని చేసి ఉండకపోతే శబరి కోరిక నెరవేరేది కాదు. ఆయన పాద స్పర్శ దక్షిణ భారతానికి తగిలేది కాదు. అధర్మపరులైన రాక్షసులు అంతమయ్యేవారు కాదు. ధర్మం రక్షించబడేది కాదు. రామాయణమనే మహాకావ్యం రచించబడేది

కాదు. అందుకే అందరూ కైకను తిట్టినా శ్రీరాముడు మాత్రం పల్లెత్తుమాట అనలేదు. పైగా అయోధ్యకు తిరిగిరాగానే, ముందుగా కైక వద్దకే వెళ్ళి నమస్కరించి ఆశీస్సులు పొందాడు.

కుంతీదేవి శ్రీకృష్ణుని ఒక వరమడిగింది. అదేమిటంటే 'ఓ కృష్ణా! నాకెప్పుడూ దుఃఖాలే ఉండేట్టు వరమివ్వు' అని. తెల్లబోయాడు కృష్ణుడు. 'అదేమిటత్తా! అలా అడిగావు?' అన్నాడు. దానికామె 'నాయనా! మేము కష్టాల్లో - దుఃఖాల్లో ఉండబట్టేగదా! నీ అంతట నీవు వచ్చి మా దగ్గర ఉంటున్నావు. అదే మేము సుఖాల్లో ఉంటే వచ్చేవాడివా? కనుక నిన్ను దగ్గరచేసే దుఃఖాలే కావాలి' అన్నదట. దుఃఖాలు భగవంతునికి మనను దగ్గర చేస్తాయి.

క్షీరసాగరమథనం చేస్తుంటే అమృతమూ పుట్టింది; విషమూ పుట్టింది. అమృతం కోసం అందరూ ఎగబడ్డారు. కాని విషాన్ని చూచి అందరూ భయపడి తలో దిక్కుగా పారిపోయారు. మరి అమృతాన్ని త్రాగినవాళ్ళు చిల్లర దేవుళ్ళయ్యారు; విషాన్ని మ్రింగినవాడు మహాదేవుడయ్యాడు.

ముళ్ళ కిరీటాన్ని తగిలించుకున్నవాడు లోకానికంతటికీ ప్రభువయ్యాడు. వజ్ర కిరీటాలు పెట్టుకున్న వాళ్ళను తలచుకొనేది కొన్ని దేశాలవారే.

కనుక దుఃఖాలకు, విషాదాలకు భయపడరాదు. లక్ష్యాన్ని సాధించుకొనేందుకు అనువుగా దుఃఖాలను మలచుకోవాలి. భగవంతుని తలచుకోవాలి. భగవంతుని సమీపించాలి. పుటం పెట్టిన బంగారంలాగా ప్రకాశించాలి. ఇదే విషాదయోగం సర్వ మానవులకు ఇచ్చే సందేశం.

మహాభారతం - భీష్మ పర్వంలోని 25వ అధ్యాయం నుండి 42వ అధ్యాయం వరకు గల 18 అధ్యాయాలే భగవద్గీత. భగవద్గీతలోని మొదటి అధ్యాయమే భీష్మ పర్వంలోని 25వ అధ్యాయం అర్జున విషాదయోగం. ఇది భారత కథతో అల్లుకుపోయి ఉంటుంది.

కురుక్షేత్రంలో మహాభారత సంగ్రామం ప్రారంభమయింది. అందు కౌరవ సర్వసేనాధిపతి, కురువృద్ధుడు భీష్మాచార్యుడు 10 రోజులపాటు వీరవిహారం చేసి, 10వ రోజు యుద్ధంలో శిఖండి కారణంగా, అర్జునుని బాణధాటికి అంపశయ్యపై కూలిపోవటం జరిగింది.

ఈ పదిరోజులుగా కౌరవ పక్షంలో నిలిచి యుద్ధం చేస్తున్న సంజయుడు, వ్యాసమహర్షి ప్రసాదించిన దివ్యదృష్టి కారణంగా, యుద్ధరంగంలో ఎక్కడెక్కడ, ఏమేమి జరుగుతున్నదీ, ఎవరెవరు ఏమేమి మాట్లాడుకుంటున్నదీ, ఎవరి ఆలోచనలు ఏమిటీ అనే విషయాలను గ్రహించినవాడై; కురువృద్ధుడు భీష్ముడు కూలిపోవటాన్ని, యుద్ధ విశేషాలను ధృతరాష్ట్రునికి వినిపించటానికి ఆ రాత్రి హస్తినాపురం చేరాడు.

అంతఃపురంలోని ధృతరాష్ట్ర మందిరంలో ప్రవేశించి, ధృతరాష్ట్ర మహారాజుతో 'శిఖండి చేతిలో భీష్ముడు కూలిపోవటం జరిగిందని' తెలియజేస్తాడు. ఈ దుర్వార్త వినటంలోనే ధృతరాష్ట్రుడు హతాశుడై మూర్ఛపోయాడు. శీతలోపచారాలు చేయగా కొంతసేపటికి తేరుకున్న ధృతరాష్ట్రుడు ఎంతో దుఃఖించి, యుద్ధరంగంలో ఏదో అన్యాయం జరిగి ఉంటుందని, లేనిచో సింహంలాంటి భీష్ముడు

నక్కలాంటి శిఖండి చేతిలో పరాజితుడు కావటమేమిటని మనస్సులో భావించి, తీవ్ర ఆవేదనతో పరిపరివిధాల శోకించి, అసలు యుద్ధం ఎలా ప్రారంభమైనదో; ఏమి జరిగిందో; అనేక యుద్ధాలలో ఆరితేరినవాడు, ద్వంద్వ యుద్ధంలో పరశురామునే ఎదిరించి నిలచినవాడు, సర్వశస్త్రాస్త్రసంపన్నుడు, మహావీరుడు ఐన భీష్ముడు శిఖండి చేతికి ఎలా చిక్కాడో; యుద్ధం ఏ విధంగా కొనసాగిందో, సవిస్తరంగా తెలుసుకోవాలని సంజయుని ప్రశ్నిస్తున్నాడు. ఇలా ధృతరాష్ట్రుని ప్రశ్నతో భగవద్గీత ప్రారంభమవుతున్నది.

ధృతరాష్ట్ర ఉవాచ:

శ్లో|| ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా యుయుత్సవః |
మామకాః పాండవాశ్చైవ కిమకుర్వత సంజయ! || **(1)**

తా|| ధృతరాష్ట్రుడన్నాడు: సంజయా! ధర్మక్షేత్రమైన కురుక్షేత్రంలో యుద్ధం చేయుటకు సమావేశమైన నావాళ్ళు, పాండవులు ఏమి చేశారు?

వ్యాఖ్య:- 'ధృతరాష్ట్ర ఉవాచ': శుభమా అని గీతాధ్యయనం ప్రారంభిస్తూ, దుష్టుడైన గ్రుడ్డిరాజు ధృతరాష్ట్రుని తలచుకోవటమా? ఇదేమిటి? ఎందుకిలా జరిగింది? మహామేధావి, మహాజ్ఞాని ఐన వ్యాసుడు ఎందుకిలా ధృతరాష్ట్ర ప్రసక్తి తెచ్చాడు ప్రారంభంలోనే? ఏమిటి ఇందులోని ఆంతర్యం?

వ్యాసమహర్షి ఎంతో నేర్పుతో, కావాలనే ధృతరాష్ట్ర ప్రసక్తి తెచ్చి ఉండాలి. దీనిలో ఎంతో లోతైన భావం ఉంది.

అసలు ధృతరాష్ట్రునికి ఆ పేరు పెట్టినవాడు వ్యాసమహర్షే. ఒక్క ధృతరాష్ట్రునికే గాదు, మహాభారతంలో చాలామందికి నామకరణం చేసింది ఆయనే. నామకరణం చేయటంలో ఆయన సిద్ధహస్తుడు. పేరు వినగానే వాడి గుణగణాలు, బుద్ధులు అన్నీ తెలిసిపోతాయి. మనమూ పెడుతుంటాం పేర్లు బాలసారె రోజున. 'సత్యనారాయణ' అని పెడతాం. వాడు చచ్చినా నిజం చెప్పడు. 'ఆనందరావు' అంటాం. ఎప్పుడూ ఆముదం త్రాగిన ముఖం పెట్టుకొని ఏడుస్తూ ఉంటాడు. 'సుందరమ్మ' అని పెడతాం పేరు. పగలు చూస్తే రాత్రి కల్లోకి వస్తుంది. 'అన్నపూర్ణ' అంటాం. ఎంగిలిచేత్తో కాకిని తోలదు, పిల్లికి బిచ్చం పెట్టదు. 'శాంతాదేవి' అని పెడతాం. ఎప్పుడూ అశాంతే. సన్యాసం పుచ్చుకున్న తర్వాత 'స్వామి ఆత్మానంద' అని పేరు పెట్టుకుంటారు. ఆత్మానందం మాట దేవుడెరుగు, ఎప్పుడూ చిటపటలే, నిప్పుమీది మిరపకాయలే.

కాని వ్యాసుడు చేసే నామకరణం అలా ఉండదు. చక్కగా అతికినట్టు సరిపోతుంది. 'ధృతరాష్ట్రుడు' అంటే తనది కాని రాజ్యాన్ని గట్టిగా పట్టుక కూర్చున్నవాడు అని. నిజంగా ధృతరాష్ట్రుడు చేసింది అదే. చేతికి చిక్కింది గదా అని పాండవుల రాజ్యాన్ని గట్టిగా పట్టుక కూర్చున్నాడు. ఆఖరుకు శ్రీకృష్ణుడే వచ్చి చెప్పినా ఏవో సాకులు చెప్పి తప్పించుకున్నాడు. ఈ ధృతరాష్ట్రునికి గీతను బోధించినవాడు సంజయుడు. '**సంజయుడు**' అంటే సమ్యక్ జయం పొందినవాడు. అంటే ఇంద్రియాలను చక్కగా జయించినవాడు అని. అట్టివాడు గనుకనే వ్యాసులవారి అనుగ్రహంతో దివ్యనేత్రాన్ని పొంది శ్రీకృష్ణుని

గీతాబోధను సాక్షాత్తుగా విన్నాడు. ఆయన విశ్వరూపాన్ని దివ్యనేత్రంతో తిలకించి పులకించిపోయాడు.

అట్టి సంజయుని ద్వారా గీతా బోధను విన్నా, ధృతరాష్ట్రునికి ఏమీ ప్రయోజనం కలగలేదు. కాని అర్జునునికి మాత్రం గీతా బోధతో మోహం తొలగింది, స్మృతి కలిగింది. ఇద్దరూ విన్నది ఒకే విషయం. అయినా ఎందుకీ తేడా? అర్హతలోనే తేడా. కనుక ధృతరాష్ట్రుని లాగా వినవద్దు - విన్నా ప్రయోజనం ఉండదు అని చెప్పటమే ధృతరాష్ట్ర ప్రసక్తిలోని ఆంతర్యం.

అంతేకాదు, మనందరం ధృతరాష్ట్రులమే. కనుకనే ఈ హెచ్చరిక. ఎలా? తనది కాని రాజ్యాన్ని గట్టిగా పట్టుక కూర్చున్నవాడు గదా ధృతరాష్ట్రుడు అంటే - మరి మనం చేస్తున్నదేమిటి? ఎన్నో హీన జన్మలెత్తిన తర్వాత, ఆ జన్మలన్నీ వ్యర్థం గనుక, మోక్షాన్ని పొందటానికి తగిన మానవజన్మ నివ్వమని భగవంతుని ప్రార్థించి, ఈ జన్మను తెచ్చుకున్నాం. ఈ శరీరమనే రాజ్యానికి ప్రభువయ్యాం. అంతే. ఇక భగవంతుని మరచిపోయి, మనం ఎందుకు ఈ దేహాన్ని తెచ్చుకున్నామో మరచిపోయి, ఇది ఒక అద్దె కొంప లాంటిదని, జాగ్రత్తగా వాడుకుంటూ, సమయం రాగానే ఆయన ఇచ్చినదాన్ని ఆయనకు అప్పగించి వెళ్ళాలనే జ్ఞానం లేకుండా, ఇది నాదేనని, అసలు నేనేనని గట్టిగా పట్టుకు కూర్చున్నాం. శాస్త్రాలు, పెద్దలు "ఈ దేహాత్మ బుద్ధి' ని వదలరా బాబూ, నీవు దేహానివి కాదు, నీవు ఆత్మవు; ఈ దేహాన్ని నీవు వాడుకోవటానికి భగవంతుడిచ్చిన పరికరం మాత్రమే" అని ఎంత చెప్పినా వినిపించుకోం. సంపాదించుకోవటం, తినటం, తిరగటం, దాచుకోవటం, దోచుకోవటం - ఇదే మన పవిత్ర

కర్తవ్యం అనుకుంటూ, వ్యర్ధమైన పనులకు మాత్రమే దీనిని వినియోగించుకుంటున్నాం. ఒకవేళ భగవంతుడు 'నేనిచ్చిన దేహాన్ని నాకివ్వమని' బలవంతంగా లాగివేస్తే తిరిగి మళ్ళీ మళ్ళీ ఈ దేహాలను తెచ్చుకొనేందుకు వీలుగా కర్మలు చేస్తూ, జన్మ కర్మ వలయంలో పడిపోయి, తిరిగి తిరిగి ఈ దేహాలను తెచ్చుకుంటున్నాం. మరి ఇలా గట్టిగా ఈ దేహమనే రాజ్యాన్ని పట్టుక కూర్చున్న మనం ధృతరాష్ట్రులం కాదా?

అందుకే ఓ ధృతరాష్ట్రులారా! మీరు కూడా ఆ ధృతరాష్ట్రుని లాగానే ఈ అద్భుత జ్ఞానాన్ని వింటే, ఆయన కెలాగైతే విన్న జ్ఞానం వంటబట్టక వృధా అయిందో, మీకూ అంతే. కనుక అర్జునునిలాగా మారి వినండి. భగవంతుని చేరుకోవాలనే తపనతో; నావాళ్ళు, నా రాజ్యం అంటూ మమకారం పెట్టుకోకుండా; మనస్సును నిర్మలం చేసుకొని, బుద్ధిని సూక్ష్మం చేసుకొని వినండి అని చెప్పటానికే 'ధృతరాష్ట్ర ఉవాచ' అని గ్రుడ్డిరాజును గుర్తు చేయటం.

ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే:- కురుక్షేత్రం ఢిల్లీకి ఉత్తరంగా, హర్యానా రాష్ట్రంలోని అంబాలాకు దక్షిణంగా ఉన్నది. కురురాజు బంగారు నాగలితో ఈ ప్రదేశాన్ని దున్ని యజ్ఞాలు చేశాడు. అందుకే ఇది కురుక్షేత్రం అయింది. అనేకమంది మహర్షులు, రాజర్షులు, మహాత్ములేగాక బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు, అగ్ని మొదలైన దేవతలు కూడా ఇక్కడ తపస్సులు చేసినట్లు ప్రతీతి. కనుక ఇది ధర్మక్షేత్రం కూడా. అందువల్లనే దీనిని ధర్మక్షేత్రమైన కురుక్షేత్రం అన్నారు.

ఐతే ధృతరాష్ట్రుడు అలా అనటానికి వేరే అభిప్రాయం ఉంది. ఏమిటది? తమోగుణంతో అంధుడైనవాడు ధృతరాష్ట్రుడు. అతడికి

రాజ్యం మీద చెప్పలేనంత వ్యామోహం. అలాగే కొడుకుల మీద మమకారం. తన చేత జిక్కిన రాజ్యాన్ని అంత తేలికగా వదులుకోడు. అలాగని పాండవులతో యుద్ధమూ ఇష్టం లేదు. అందుకే సంజయుని చేత ధర్మరాజుకు వర్తమానం పంపాడు. ఏమని? "నా కొడుకు దుర్మార్గుడు, నా మాట వినటం లేదు. రాజ్య లోభంతో వాడు చెడిపోతే చెడిపోనీ. నీవు ధర్మాత్ముడవు, ఉత్తముడవు, సన్మార్గవర్తనుడవు, హింసకు వ్యతిరేకివి, పెద్దలను గౌరవించేవాడివి. అట్టి నీవు రాజ్యం కోసం మారణహోమం చేస్తావా? ఈ రక్తపు కూడు తినేకన్నా భిక్షాటన మేలు గదా?" అని. ఇదే సంజయ రాయబార సారాంశం.

ఐతే తన పథకం పారలేదు. శ్రీకృష్ణుడే స్వయంగా వచ్చాడు రాయబారిగా. మంచిగా చెప్పాడు. ఐనా ధృతరాష్ట్రుడు మెత్తగా మాట్లాడి వగలుపోయాడేగాని, రాజ్యం ఇవ్వటానికి గాని, చివరకు ఐదుగురికి ఐదూళ్ళు ఇవ్వటానికి గానీ అంగీకరించలేదు. తన కొడుకు తన మాట వినటంలేదని నెపాన్ని దుర్యోధనుని పైకి నెట్టి తప్పుకున్నాడు. ఇదంతా ఎందుకంటే "యుద్ధంలో తామే జయిస్తామ"ని కుమారుడు గట్టిగా చెబుతున్నాడు. పైగా తమ పక్షంలోని సర్వసేనాని భీష్ముడు అజేయ పరాక్రమశాలియే గాక స్వచ్ఛంద మరణం వరంగా గలవాడు. కనుక ఎవ్వరూ ఆయనను వధించలేరు. ఇక ద్రోణ, కృపులు రెండు పక్షాలలో నున్న వీరులందరికి గురువులు, గౌరవనీయులు, పైగా బ్రహ్మణులు, పాండవులకు ఎంతో ప్రియులు. అలాగే అశ్వత్థామ గురుపుత్రుడు. వీరంతా పాండవ శ్రేయస్సును కోరే ధర్మపక్ష పాతులు. కనుక వధార్హులు కారు. పైగా

వీరిని చంపితే బ్రహ్మహత్యాపాతకం. ఇక 11 అక్షౌహిణుల సేన తమది. పాండవులకు 7 అక్షౌహిణులే. కనుక ఎలా చూచినా విజయం తమదేననే ధీమా లోలోపల ఉన్నది.

ఐతే 10 రోజుల యుద్ధం తర్వాత యుద్ధ భూమినుండి తిరిగి వచ్చిన సంజయుడు, శిఖండి చేతిలో భీష్ముడు పడిపోయిన విషయం చెప్పటంతోనే ధృతరాష్ట్రుని ఆశాసౌధం నేల కూలిపోయింది. ఆశ్చర్యంతో నిరుత్తరుడైనాడు. తన పాదాల క్రింది భూమి కంపించినట్లయింది. నమ్మలేని నిజం వినటంతో హతాశుడయ్యాడు. అవధ్యుడైన భీష్ముడు పడిపోవటం - అదీ శిఖండి చేతిలోనని వినటంతో, ఏదో అధర్మం జరిగిపోయిందనుకున్నాడు. ఐతే పాండుపుత్రులు ఏమి అధర్మం చేసి భీష్ముని పడగొట్టారు? అని అడిగితే సంజయుని ముందు పలచనై పోతాడు. పాండవులకెన్నో అన్యాయాలు చేసి, ఎంతో అధర్మంగా నడుచుకున్న తాను, 'ధర్మరాజు ఏం అధర్మం చేశాడు' అని సంజయుని ఏ ముఖం పెట్టుకొని అడుగుతాడు? కాని ఎలాగో అడగాలి తప్పదు. అందుకే తన భావాన్ని ప్రత్యక్షంగా వ్యక్తం చేయకుండా పరోక్షంగా 'ధర్మక్షేత్రమైన కురుక్షేత్రం' లో అని ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నాడు. అది 'ధర్మక్షేత్రం' గదా! ఏ అధర్మం జరగకుండానే భీష్ములవారు పడిపోయారా? అనే ఉద్దేశంతో అడిగాడు. తాను పాండవుల పట్ల ఎంత అధర్మంగా ప్రవర్తించినా వారు మాత్రం తన కుమారుల పట్ల ధర్మంగానే నడుచుకోవాలనే కోరిక ధృతరాష్ట్రునిది. అందుకే కురుక్షేత్రాన్ని ధర్మక్షేత్రమని ధృతరాష్ట్రుడు పేర్కొన్నది.

ఐతే అనుకోకుండానే భగవద్గీత "ధర్మ" అనే మంగళ వాచకంతో ప్రారంభం కావటం ఇక్కడ విశేషం. ఏ గ్రంథాన్నైనా ప్రారంభించేటప్పుడు మంగళాచరణం చేయటం శాస్త్ర సాంప్రదాయం. 'ధర్మ' శబ్దం పరమాత్మ వాచకం. కనుక మంగళాచరణం చేసినట్లే అయింది.

మామకాః:- కౌరవులను మామకాః - నావారు అంటున్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. అంటే పాండవులు తనవారు కాదు, తన శత్రువులన్నమాట! తన మాటలను తు.చ. తప్పక పాటించేవారు ధర్మజాదులు. ధర్మజ యౌవరాజ్యాభిషేకానంతరం 'వారణావతానికి తల్లితో సహా వెళ్ళి కొన్నాళ్ళుండండి' అని చెప్పగానే సరేనని వెళ్ళినవాడు; ద్రౌపదీ వివాహానంతరం తిరిగి రమ్మని కబురంపితే వచ్చినవాడు; 5 సం|| ల తర్వాత 'ఖాండవ ప్రస్థం' మీకు అర్ధరాజ్యంగా ఇస్తున్నాను, అక్కడికి వెళ్ళండి - అంటే మారుమాట్లాడక వెళ్ళినవాడు; రాజసూయయాగంతో చక్రవర్తి కాగా వారి రాజ్యాన్ని అపహరించాలనే దురాలోచనలతో, 'జూదానికి రావలసినది' అని కబురుపెడితే వచ్చినవాడు; ప్రథమ జూదంలో ధర్మరాజు సర్వం కోల్పోయి, ద్రౌపదికి నిండు సభలో ఘోర అవమానం జరిగినప్పుడు ఉత్పాతాలకు భయపడిన ధృతరాష్ట్రుడు ద్రౌపదికి వరాల రూపంలో పాండవులను దాస్య విముక్తులను జేసి, వారి రాజ్యం వారికిచ్చి, 'కోపం పెట్టుకోకుండా తిరిగి మీ రాజ్యానికి మీరు వెళ్ళండి' అంటే వెళ్ళినవాడు; మార్గ మధ్యంలో ఉండగానే తిరిగి 'అనుద్యూతానికి రమ్మని ప్రాతిగామిచేత కబురంపితే మారు మాట్లాడకుండా తిరిగి వచ్చినవాడు ధర్మరాజు. తన మాటను ఎన్నడూ మీరనివాడు, ఎదురు

ప్రశ్నించనివాడు ధర్మరాజు. కాని తన కుమారుడో - ఎప్పుడూ తన మాట విన్న పాపాన పోలేదు. తనను ఎన్నడూ గౌరవించలేదు. అట్టి తన కుమారులను "మామకాః:-' నావారు - అని, ధర్మజాదులను పాండవా: పాండవులు అని పిలవటంలో ధృతరాష్ట్రుని సంకుచిత మనస్తత్వం, మమకార బుద్ధి అర్థమవుతుంది. మూర్తీభవించిన మమకారం, స్వార్థ బుద్ధియే ధృతరాష్ట్రుడు.

కిం అకుర్వత:- అంటే ఏమి చేశారు? అని. యుద్ధభూమిలో యుద్ధం చేయటానికి సమావేశమైనవారు ఏంచేస్తారు? విందు భోజనాలు చేస్తారా? జూదం ఆడతారా? ఎంతోకాలం నుండి ఎదురు చూచిన యుద్ధం సంభవమైనప్పుడు, యుద్ధరంగంలో నిలిచినపుడు యుద్ధమే చేస్తారు. ఈ విషయం ధృతరాష్ట్రునికి తెలియదా? తెలిసీ ఎందుకు 'ఏమి చేశారు?' అని ప్రశ్నిస్తున్నాడు.

ఏమి చేశారు? అని అడగడంలో ఉద్దేశం ఎలా యుద్ధం చేశారు? ధర్మంగానే యుద్ధం చేశారా? అధర్మమేమీ జగగలేదా? అనే. తనది అధర్మమైనా తనకే జయం కలగాలి. భీష్ముని పతనవార్త వినటంతోనే మతి చలించింది. మనస్సు అల్లకల్లోలమైంది. అందుకే తనకు తెలియకుండానే 'ధర్మ' శబ్దం తన నోటి నుండి వచ్చింది. తన వాళ్ళకు జయం కలుగుతుందా? లేదా? అనే ఆదుర్దాతో సంజయుని ప్రశ్నించాడు. విజయం ఎవరికి కలుగుతుందో తెలుసుకోవాలని ఉన్నప్పటికీ డైరక్టుగా ప్రశ్న వేయకుండా తెలివిగా ప్రశ్నించాననుకున్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. దానికి తగ్గట్టుగానే సంజయుడు డైరక్టుగా సమాధానం చెప్పకుండా, అంతకన్న తెలివిగా తన సమాధానాన్ని కొనసాగించి, చివరకు చెప్పకనే చెప్పాడు.

"యత్ర యోగీశ్వరః కృష్ణః యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః తత్రశ్రీ విజయః" అని.

అయితే సంజయుడు చివరిదాకా చెప్పలేదు గాని, ధృతరాష్ట్రుడు తన నోటితోనే అడిగిన, తన ప్రశ్నలోనే సమాధానం ఉన్న సంగతిని బహుశా గమనించి ఉండడు. ఆయన అడిగిన శ్లోకంలో మొదటి రెండక్షరాలు 'ధర్మ'. ఆ శ్లోకంలోని చిట్టచివరి రెండక్షరాలు 'జయ'. అంటే ధర్మమే జయిస్తుంది - అని నిగూఢంగా సమాధానం దాగివుంది.

మన దేహమే కురుక్షేత్రం. ఇందులో ధర్మానికి - అధర్మానికి, మంచి గుణాలకు - చెడ్డ గుణాలకు పోరాటం జరుగుతూనే ఉంటుంది. మనం ధర్మాన్నే అనుసరించాలి. మంచికి స్థానం ఇవ్వాలి. హోల్కార్ మహారాణి అహల్యాబాయి ఒక పండితుని పిలిచి గీతాబోధ చేయమన్నదట. ఆయన మొదటి శ్లోకం మొదటిపాదం చదవగానే ఇక చాలు శాస్త్రులుగారూ అన్నదట. ఆయన ఆశ్చర్యపోగా, ఆమె మహాత్మా! 'ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే' అని చదివారుగదా! ఆ పదాలను కొద్దిగా మారిస్తే 'క్షేత్రే క్షేత్రే ధర్మం కురు' ఏ క్షేత్రంలో ఉన్నా ధర్మాన్నే ఆచరించు అని కదా! అర్థం. ఇంతకన్న ఇంకా నేర్చుకోవలసినదేమున్నది? అన్నదట. కనుక ధర్మాచరణమే మానవుడికి ప్రధానం.

- ధృతరాష్ట్ర ప్రశ్నకు సంజయుడేమని సమాధానమిస్తున్నాడు?

సంజయ ఉవాచ:

శ్లో|| దృష్ట్వాతు పాండవానీకం వ్యూఢం దుర్యోధనస్తదా |

ఆచార్య ముపసంగమ్య రాజా వచన మబ్రవీత్ || (2)

తా|| సంజయుడన్నాడు: అప్పుడు దుర్యోధనుడు పాండవసేనా వ్యూహాన్ని చూచి, ఆచార్యుని సమీపించి ఇలా అంటున్నాడు.

వ్యాఖ్య:- ధృతరాష్ట్రుని ప్రశ్నకు సంజయుడు సమాధానం ఇవ్వటం ప్రారంభించాడు. ధర్మక్షేత్రమైన కురుక్షేత్రంలో మావారు, పాండవులు ఏంచేశారు? అని అడిగిన ప్రశ్నకు యుద్ధరంగ విశేషాలను వినిపిస్తున్నాడు సంజయుడు.

పాండవానీకం వ్యూఢం దృష్ట్వాతు :- యుద్ధభూమిలో పాండవ సేనా వ్యూహాన్ని చూచాడు దుర్యోధనుడు. అది దుర్భేద్యమైన వజ్ర వ్యూహంగా పన్నబడి ఉంది. 11 అక్షౌహిణుల తన సేనకన్నా 7 అక్షౌహిణుల పాండవసేన చిన్నదే. అయినా ఆ వ్యూహాన్ని, వ్యూహ ముఖంలో గదాదండం ధరించి నిలిచియున్న భీమసేనుని చూడగానే దుర్యోధనుని ఆత్మవిశ్వాసం సడలిపోయింది. అందుకే ఆచార్యుడైన ద్రోణుని వద్దకు చేరాడు. నేరం చేసినవాడు, పాపం చేసినవాడు, అధర్మానికి ఒడిగట్టినవాడు ఎప్పుడూ భయం భయంగానే ఉంటాడు. ధర్మాత్ములైన పాండవులను చూడగానే ఇప్పుడు దుర్యోధనునిలో అలాంటి భయమే కలిగింది. వారి సేనను చూడగానే తత్తరపాటు కలిగింది. తనకు విజయం లభిస్తుందా? లేదా? అనే ఆదుర్దా ఎక్కువైంది. తనలోని భయాన్ని, తత్తరపాటుని, ఆదుర్దాని దాచుకోవడానికి ద్రోణుని వద్దకు చేరాడు.

ఆచార్యం ఉపసంగమ్య:- తాను రాజు గదా! ద్రోణుడు ఒక అక్షౌహిణీ సేనాధిపతి మాత్రమే. అయినప్పుడు ఆయన్నే తన వద్దకు పిలిపించుకోవాలి. అలా చేయలేదు. దానికి కారణం ఆయన తన

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. కర్మసిద్ధాంతం..30/-
2. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'భజగోవిందం'..............100/-
3. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'తత్త్వబోధ' 200/-
4. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'ఆత్మబోధ' 200/-
5. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'శ్రీ దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం'... 100/-
6. భగవాన్ శ్రీ రమణమహర్షులవారి 'ఉపదేశసారం' 150/-
7. సదాశివ బ్రహ్మేంద్ర స్వాములవారి 'ఆత్మవిద్యావిలాసం'.. 100/-
8. శ్రీ నారదభక్తి సూత్రములు 200/-
9. శంకరాచార్యులవారి 'వివేకచూడామణి' (8 గ్రంథముల సెట్) 1200/-
10. ఈశావాస్యోపనిషత్తు 100/-
11. కేనోపనిషత్తు 100/-
12. కైవల్యోపనిషత్తు 150/-
13. కఠోపనిషత్తు 350/-
14. ముండకోపనిషత్తు 200/-
15. మాండూక్యోపనిషత్తు 200/-
16. ముక్తికోపనిషత్తు 300/-
17. బ్రహ్మసూత్రములు – 1 .... 200/-
18. బ్రహ్మసూత్రములు – 2 .... 300/-
19. గీతమాలిక 150/-
20. శ్రీమద్భగవద్గీత (18 గ్రంథముల సెట్) 2000/-

మొత్తం 44 గ్రంథములు (postal charges) తో కలిపి – 6,950/-

మావద్ద లభించే అన్ని పుస్తకముల వివరముల కొరకు ఈ క్రింది లింక్(URL) పై క్లిక్ చేయిండి :

http://www.srichalapathirao.com/catalog

PAYTM OR GOOGLEPAY us using : 9538858115

OR **us Using 9538858115**

Pay us through Net Banking :

http://srichalapathirao.com/PDFs/Bank.pdf

మీకు మరేదైనా సందేహం ఉంటే care@srichalapathirao.com కు ఈమెయిల్ పంపగలరు లేదా **+91 80085 39770 OR +91 95388 58115** నంబర్ కు ఫోన్ చేయగలరు.

అన్ని పుస్తకములను లేదా కొన్ని పుస్తకములను లేదా గురుముఖతా ప్రవచనములను (వీడియో ప్రవచనముల కొరకు) శ్రవణం చేయుటకు DVD, External Hard Disk లేదా Audio CD, Pen Drive కొరకు ఈ క్రింది లింక్(URL) పై క్లిక్ చేయిండి :

http://www.srichalapathirao.com/catalog